

LIPPUJÄRJESTELMÄN YKSINKERTAISTAMINEN VUONNA 2006

419/72/720/2005

Hallitus § 82
Esittelijä
Valmistelija

Yhteistyöjohtaja Hannu Penttilä
Liikennejohtaja Niilo Järviluoma/Pirkko Lento, puh. 1561 637

Lähikuntien kanssa tehtävä taksa- ja lippuyhteistyö laajenee ja tiivistyy lähivuosina. YTV:n matkakortin kelpoisuusalueen suunnitellaan laajenevan Keravalle ja Kirkkonummelle vuonna 2006. Lähikuntien mukaantulo lisää lippulajeja. Nykyistä taksa- ja lippujärjestelmää on tarpeen yksinkertaistaa ja selkeyttää. Esitys sisältää kuntien sisäisten ja seudullisten kimppalippujen, arvopäivilippujen ja yleislippujen poistamisen taksa- ja lippujärjestelmästä 1.1.2006 alkaen. Esityksestä pyydetään jäsenkuntien lausunnot samassa yhteydessä kuin lausunnot seutuliikenteen, Espoon ja Kauniaisten alueen sekä Vantaan sisäisen liikenteen palvelutasosta ja rahoituksesta.

Kimppalippu

Kimppaliput ovat liikennevälineissä ja automaateista myytäviä kuntien sisäisiä ja seudullisia lippuja. Lipulla voi matkustaa 1-6 henkeä, joista enintään kaksi saa olla aikuisia. Lippu on voimassa 24 tuntia ostohetkestä alkaen. Lipun hinta on 8 euroa Helsingin ja Espoon sisäisessä liikenteessä, 9 euroa Vantaan sisäisessä liikenteessä ja 13 euroa seutuliikenteessä. Vuonna 2004 lippuja myytiin yhteensä 0,8 miljoonalla eurolla, mikä on 0,4 % lipputulosta. Seutulippujen osuus oli 45 % myydyistä kimppalipuista, Helsingin sisäisten lippujen osuus 49 % ja loput 6 % olivat Espoon ja Vantaan sisäisiä kimppalippuja.

Kimppalippu esitetään poistettavaksi lippuvalikoimasta, mikä vähentäisi 4 lippulajia. Käyttäjät ovat pääosin harvoin matkustavia satunnaisia käyttäjiä, joille kimppalippu on ollut edullinen tuote. Tuotteen poistuminen ei aiheuta matkustajille olennaista matkakustannusten kasvua. Satunnaisille käyttäjille sopivia korvaavia lipputuotteita ovat kertaliput, arvoliput ja matkailijaliput.

Päiväarvolippu

Päiväarvolippu on kertalippu, joka veloitetaan arvolipun ostavan asiakkaan matkakortilta liikennevälineissä automaattisesti normaalia arvolippua alempaan hintaan klo 9-14 alkavilla matkoilla. Vuonna 2004 päiväarvolippua myytiin yhteensä 5,9 milj.eurolla, mikä on keskimäärin 3 % lipputulosta. Alennuksesta aiheutui 1,2 milj.euron lipputulomenetys normaaliin arvolipun hintaan verrattuna. Seutulippujen osuus oli 15 % myydyistä päivälipuista, Helsingin sisäisiä oli 73 % ja loput 12 % Espoon ja Vantaan sisäisiä päivälippuja.

Seutuliikenteessä ja Vantaan sisäisessä liikenteessä päivälipun alennusta pienennettiin vuonna 2005 tavoitteena luopua lipusta kokonaan vuoden 2006 alussa. Seutu-arvolipun päiväalennus on nyt 6,9 %, Helsingissä ja Espoossa alennus on 17,7 % ja Vantaalla 10 %. Helsinki on lähettänyt YTV:lle joukkoliikennelautakunnan 27.1.2005 antaman lausunnon, jonka mukaan arvolipun alemmasta hinnasta päiväsaikaan ei tule luopua, mutta alennusprosenttia voidaan pienentää 10 %:iin vuoden 2006 alusta.

Päiväalennuksesta hyötyvät eniten ne matkustajat, jotka voivat ajoittaa matkansa ruuhka-ajan ulkopuolella. Lipulla ei ole havaittu olevan liikennöintikustannusten säästöjä tuottavaa ohjausvaikutusta matkojen ajoittamiseen. Satunnaisesti päivällä ruuhka-ajan ulkopuolella matkustavilla arvolipun käyttäjillä alennuksen taloudellinen merkitys on vähäinen. Jos matkustaja tekee säännöllisesti keskimäärin vain yhdenkin matkan päivässä, kausilippu on hänelle jo edullisempi vaihtoehto, joka kelpaa koko päivän yöliikennettä lukuun ottamatta. Päiväarvolippuja on taksataulukoiissa 4 kpl, niille kullekin päätetään oma hinta. Lipun poisto ei vähennä varsinaisia matkakorttijärjestelmän lippulajeja, koska lippu on toteutettu kertalipun hintadifferointina.

Yleiskausiliput ja haltijakohtaiset kausiliput

Yleiskausilippuja ja haltijakohtaisia kausilippuja myydään kaikille kuntalaisuudesta riippumatta. Niissä ei ole vastaavaa subventiota kuin pääkaupunkiseudun asukkaille myytävissä kausilipuissa. Seutuliikenteessä ja kuntien sisäisessä liikenteessä kelpavia henkilökohtaisia yleislippuja ja haltijakohtaisia kausilippuja on aikuisille ja lapsille. Henkilökohtaista lippua voi käyttää ainoastaan henkilö, jolle lippu on personoitu. Haltijakohtaista lippua voi käyttää kuka hyvänsä samaan asiakasryhmään (aikuisen, lapsi) kuuluva henkilö. Lippujen hintaerot ovat pienet, haltijakohtainen lippu on hieman henkilökohtaista lippua kalliimpi.

Vuonna 2004 yleislippuja ja haltijakohtaisia lippuja myytiin suurin piirtein yhtä paljon, yhteensä 1,5 milj. eurolla, mikä on keskimäärin 0,7 % lipputulosta. Lippuja käyttää säännöllisesti arviolta 2 000 – 2 500 henkeä vuodessa. Kahden erilaisen, mutta lähes samanhintaisen kausilipputuotteen tarjoaminen näin pienelle käyttäjäryhmälle ei ole tarkoituksenmukaista. Henkilökohtainen yleiskausilippu esitetään poistettavaksi, jolloin korvaava lipputuote on haltijakohtainen kausilippu. Yleiskausilipun poisto vähentäisi 8 lippulajia.

Taloudelliset vaikutukset

Kimppalipun, päiväarvolipun ja yleiskausilipun poistaminen taksa- ja lippujärjestelmästä tuo lisätuloa yhteensä noin 1,2 milj. euroa, josta seutulipputulot ovat 235 000 euroa, Espoon sisäiset lipputulot 75 000 euroa, Helsingin sisäiset lipputulot 821 000 euroa ja Vantaan sisäiset 53 000 euroa (ilman alv). Lisätulo vähentää muiden lippujen hintojen korotuspainetta seutuliikenteessä keskimäärin 0,3 % ja kuntien sisäisissä lipuissa keskimäärin 0,7 %

0,9 %.

Lähikuntien lippuyhteistyön liput

Lähikuntien lippuyhteistyössä on käytössä henkilökohtaiselle matkakortille ladatut lähikuntien kausiliput, jotka säilyvät ennallaan. Lippuja myydään runkomatkan (bussi tai juna) ostaneille samaan hintaan kuin pääkaupunkiseudun asukkaille (Tuusula-lipussa on vielä lisäsubventio). Lähikunnat korvaavat lipuista YTV:lle ja jäsenkunnille lippujen omakustannushinnan ja asiakkaiden maksaman hinnan eron. Omakustannushintana on käytetty yleislipun hintaa. Yleislipun poistuessa omakustannushinta voidaan määrittellä taksapäätöksen yhteydessä esim. kertoimella, joka suhteutetaan pääkaupunkiseudun asukkaille myytävien henkilökohtaisten kausilippujen hintaan. Esimerkiksi aikuisten seudullinen yleiskausilippu 30 päiväksi maksaa vuonna 2005 noin 1,32 kertaa niin paljon kuin aikuisten seutukausilippu pääkaupunkiseudun asukkaille.

Ehdotus (HP)

Hallitus päättää alustavasti pääkaupunkiseudun taksa- ja lippujärjestelmän muuttamisesta siten, että järjestelmästä poistetaan kuntien sisäiset ja seudulliset kimppaliput, päiväarvoliput ja yleiskausiliput 1.1.2006 alkaen. Esityksestä pyydetään jäsenkuntien lausunnot samassa yhteydessä kuin lausunnot seutuliikenteen, Espoon ja Kauniaisten alueen sekä Vantaan sisäisen liikenteen palvelutasosta ja rahoituksesta.

Päätös

Hallitus hyväksyi ehdotuksen.

Liite

Lippujärjestelmän yksinkertaistaminen, laskelmat

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä YTV:n kirjaamossa 16.5.2005

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 3.5.2005

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Matti Hilli
pöytäkirjanpitäjä

